

til. For enhver af disse Tabeller, saavel som for Erfaringerne ved Enkekassen construerer han en krum Linie, ved at tage den forløbne Tid som Abscisse og Enkernes Antal som Ordinater. Uagtet den paa Enkekassens Oprælling grundede krumme Linie naturligvis ikke er fri for enkelte Afvigelser fra en regelret Form, saa kan man dog med Bestemthed sige, at den betydeligt afviger fra den Süssmilch-Baumanske, som især hos os har været benyttet, og at den slynger sig om den krumme Linie der fremstiller *Wargentins* Mortalitets-Tabel. Afvigelsen fra den første beløber sig til 7 Hundrededele, imedens den ikkun afviger 1 Hundrededeel fra den sidste.

Til Slutningen har Forfatteren, for en Sammenlignings Skyld, beregnet Forholdet mellem Levende af enhver Alder efter en Generaltabel over Ægteviiede, Födte og Döde i Danmark og Holsteen i Kirkeaaet 1814, og finder atter der sine Resultater i en mærkelig Overensstemmelse med *Wargentins* og betydeligt afvigende fra de Süssmilch-Baumanske.

Professor og Ridder *Hornemann* har leveret os Bemærkninger over Vegetationen i Grönland tillige med Beskrivelsen af en Deel Planter derfra, indførte i *Flora danica* (26 Hefte.)

Tvende Reisende have i de senere Aar besøgt Grönland af reen Iver for Naturvidenskaben. Lieutenant v. *Wormskjold* undersøgte den sydlige Deel af Grönland, fra *Julianehaab* til *Gothaab*, Professor og Ridder *Gieseke* bereiste den nordlige Deel fra *Baals Rivier* til *Discobugten*. Begge hiembragte interessante Samlinger af Naturgjenstande; og den første, der allerede befinder sig paa en ny farefuld Reise for Naturvidskabens Fremme, betroede endog Forf. alle sine Optegnelser og Samlinger. Forsynet med disse Hielpemidler seer Forfatteren sig i Stand til at giendrive den Paastand, der af adskillige Lærde er bleven fremsat, at Grönland ikke havde mere, end 24 Plante-

arter af fuldkomnere Organisation, og at angive mere end 200 phanerorgane Væxter fra dette Land.

Ved at undersøge disse Samlinger, og at sammenholde dem med en endnu tilværende Samling, som *Paul Egede* havde gjort, og hvori Originalerne findes til de Afbildninger, der findes i *Egedes gamle Grönlands Perlustation*, fandt Forf., at adskillige af disse ved *Egede* bekiendtgjorte Planter endnu for Botanikerne ere aldeles nye Arter, f. Ex. *Vaccinium pubescens Wormsk.* *Potentilla Egedii ejusd.*, og andre først i de nyere Tider beskrevne, f. Ex. *Dryas integrifolia*.

Vistnok staaer det Grönlandske Væxtrige ogsaa efter disse Opdagelser langt tilbage for de mildere Climators Rigdom, men derimod synes den, i det mindste hvad nogle Planter angaaer, i Frodighed at kunne sættes ved Siden af de bedste alpinske Climator: saaledes opnaaer f. Ex. *Uvularia amplixicaulis*, *Angelica archangelica*, og adskillige Græsarter en meget betydelig Höide i de Grönlandske Dalströg. Derimod finder det Modsatte Sted ved de træagtige Væxter. De egentlige Træer forvandles til Buske, og Buskene til smaa Planter med træagtig Stamme. Kortheden af den Væxterne gunstige Aarstid i Grönland vilde snart have en ödelæggende Virkning derpaa, dersom Naturen ikke paa en anden Maade kom til Hielp. Naar Vinteren overiler Planten medens den neppe har faaet ansat Frugt, saa beskytter den den tillige ved det lune Sneedækken. Plantelivet slumrer, som i en Vintersövn: neppe er Sneen smeltet, saa vaagner det paa ny, og Fröet modnes. Derfor finder man i de grönlandske Herbarier saa mange Planter, som paa een Rod have baade blomstrende og frugtbærende Stængler. Et lignende Middel synes Naturen at anvende i vort Clima ved *Vaccinum* og *Empetrum*.

- De nye Arter, hvoraf Forf. har vedföiet Beskrivelsen, ere:
- Primula egalikensis Wormsk.* en nye Art, funden af Lieut. *Wormskiöld* ved Egalikefjorden. Den ligner meget en *Androsace*, og skal ogsaa findes paa Labradorkysten.
- Vaccinium pubescens Wormsk.* Den kommer nær til den europæiske *Vaccinium uliginosum*. Den findes paa hele Kysten af Grönland.
- Arenaria nervosa*. En meget udmærket Art, som Prof. *Gieseke* fandt ved Sukkertoppen.
- Alyssum Giesekei*, ogsaa meget udmærket, og funden ved Colonien Omenak, ligeledes af Professor *Gieseke*.
- Arnica angustifolia Vahl.*, udentvivel den samme som Linnée antager i sin *Flora lapponica* som en Afart af *Arnica montana*. Den er forhen sendt fra Gröaland til Prof. *Vahl*, men sildigere funden af Prof. *Gieseke* ved Omenak og Godhavn.
- Carex Wormskiöldiana*, opdaget af Lieut. *Wormskiöld* paa Malenefjeldet; den staaer blandt *Carices dioicae*.
- Carex subspatacea Wormsk.* fra det sydlige Grönland, er maaskee kun en Afart af *Car. sali*. *Wahlenb.*
- Conferva Wormskiöldii*. Funden af *Wormsk.* ved Kysten af Gothaab. Er saa udmærket blandt denne Familie at den fortiente at udgiøre en egen Slægt.
- Blandt de övrige grönlandske Planter, som det 26de Hefte af *Flora danica* indeholder, fortiene at bemærkes enten som sieldne eller som uventede under dette Climat:
- Uvularia amplexifolia*, der opnaaer en Höide af henved 2 Alen.
- Helleborus trifoliatus*, nu *Coptis*, og hvis Frugt, der forhen ikke var afbildet, giver den Ret til at henhöre til en egen Slægt.
- Campanula uniflora*.

Cobretia scirpina Wild., som maaskee er forskiellig fra den Laplandske.

Fucus Agartium, som ikke för er funden i denne Deel af Verden.

I en Prisaftandling, som for nogle Aar siden indsendtes til det kongelige Videnskabernes Selskab over de chemiske Prövemidler for Stoffer af Planteriget, forekom den Paastand, at Garvestoffet var et almindeligt Middel imod alle Gifter af Dyr- og Væxtriget. Saa meget man end af theoretiske Grunde havde Aarsag til at forkaste denne Paastand, selv naar den gaves en mindre Udstrækning, saa troede man dog ikke at burde lade det blive derved; men da den var bygget paa Erfaring, saa burde den ogsaa ved Erfaring prøves. Etatsraad og Ridder *Viborg* foretog sig denne Prøvelse med al den Omhyggelighed der paa en saadan lod sig anvende, selv naar man havde havt større Haab om et heldigt Udfald. Han har ikke anstillet mindre end 24 Forsøg paa Hunde og Heste, saa at Prøven traf saavel et kiødædende, som et græsædende Dyr. Ved Iagttagelsen af alle de Forsigtighedsregler, som hans Övelse i et anstille Forsøg paa levende Dyr lærte ham, fandt han at Garvestoffet og dets Afkog ikke svækkede Gifternes Virkning, hverken naar man indgav det efter Giften eller naar man først dermed havde blandet, ja digereret Giften selv. 15 Gran enten af Sublimat eller af Arsenik dræbte Hunden, 1 Lod af samme Giftarter Hesten, enten Garvestoffet anvendtes eller ei. 1 Quintin Spanskgrönt dræbte Hunden under lige Tilfælde, enten man anvendte Garvestoffet eller ei. 1 Quintin Bly sukker foraarsagede hos Hunden Brækning, Dorskhed og Mathed, men ingen Betændelse i Maven, og dræbte den mindre hastigt end Spanskgrönt. Garvestoffet syntes her snarere at forværre end formindske Tilfældene. 10 Gran Rævekager dræbte en Hund under de sædvanlige Tilfælde, uagtet 8 Lod Galæbleinfusion og 2 Quintin fin stødt Galæble anvendtes.